

Sygn. akt VIII C 1619/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 stycznia 2018 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi, VIII Wydział Cywilny

w następującym składzie :

Przewodniczący : Sędzia SR Tomasz Kalsztein

Protokolant : sekr. sąd. Kamila Zientalak

po rozpoznaniu w dniu 18 stycznia 2018 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S..

przeciwko A. S.

o zapłatę

1. uchyla w całości nakaz zapłaty wydany w postępowaniu nakazowym w dniu 28 czerwca 2017 roku przez Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi w sprawie o sygnaturze akt VIII Nc 5200/17;
2. zasądza od pozwanej A. S. na rzecz powoda (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. kwotę 874,97 zł (osiemset siedemdziesiąt cztery złote dziewięćdziesiąt siedem groszy) wraz z odsetkami umownymi w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 26 maja 2017 roku do dnia zapłaty;
3. oddala powództwo w pozostałej części;
4. zasądza od pozwanej A. S. na rzecz powoda (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. kwotę 184,12 zł (sto osiemdziesiąt cztery złote dwanaście groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu w części.

Sygn. akt VIII C 1619/17

UZASADNIENIE

W dniu 13 czerwca 2017 roku powód (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. wytoczył przeciwko pozwanej A. S. powództwo o zapłatę kwoty 1.115,84 zł wraz z umownymi odsetkami w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 26 maja 2017 roku do dnia zapłaty oraz kosztami procesu, wnosząc o wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym na podstawie weksla załączonego do pozwu.

W uzasadnieniu powód wskazał, że strony zawarły w dniu 26 października 2016 roku umowę pożyczki nr (...). W celu zabezpieczenia roszczeń z tej umowy pozwana wystawiła weksel, który następnie wobec braku uregulowania należności przez pozwaną powód wypełnił, zgodnie z deklaracją wekslową, na kwotę odpowiadającą aktualnemu zadłużeniu z umowy pożyczki. Do pozwanej zostało wysłane wezwanie do zapłaty wraz z wezwaniem do wykupu weksla, jednak roszczenie dochodzone pozwem nie zostało spełnione. (pozew k. 2-5)

W dniu 28 czerwca 2017 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi wydał przeciwko pozwanej nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym, zasądzając kwotę dochodzoną pozwem na rzecz powoda wraz z kosztami procesu. (nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym VIII Nc 5200/17 k. 18)

Pozwana zaskarżyła powyższy nakaz zapłaty zarzutami w całości, kwestionując roszczenie powoda zarówno co do zasady, jak i wysokości. W uzasadnieniu zarzutów pozwana przytoczyła twierdzenia, które w jej ocenie przesądzały o bezzasadności powództwa, podnosząc przede wszystkim zarzut wygaśnięcia zobowiązania wskutek spłaty zaciągniętej pożyczki. (zarzuty k. 21-22)

W odpowiedzi na zarzuty, powód podtrzymał żądanie pozwu i jednocześnie wskazał, że na wartość przedmiotu sporu składa się: kwota kredytu – 840 zł, prowizja – 240,87 zł, oprocentowanie – 18,88 zł oraz odsetki karne – 6,09 zł. (pismo procesowe k. 36-38)

Na rozprawie w dniu 18 stycznia 2018 roku nie stawiała się żadna ze stron postępowania, zawiadomienia doręczono w prawidłowy sposób. (protokół rozprawy k. 51, potwierdzenie odbioru k. 49-50)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 26 października 2016 roku została zawarta z powodem umowa pożyczki nr (...). W umowie tej wskazano, że pożyczkobiorcą jest A. S.. (kserokopia umowy k. 8-9, okoliczności bezsporne)

Na zabezpieczenie pożyczki pożyczkobiorca wystawił weksel własny in blanco, w tym pożyczkobiorca i powód spisali ponadto deklarację wekslową do weksla in blanco. W deklaracji wskazano, że w razie niespłacenia należności z umowy pożyczki w terminie, pożyczkodawca ma prawo wypełnić weksel w każdym czasie, na sumę wekslową odpowiadającą aktualnemu zadłużeniu z umowy pożyczki, zawiadamiając pożyczkobiorcę o wypełnieniu weksla listem poleconym. List ten powinien być wysłany najpóźniej na 7 dni przed terminem płatności weksla.

Powód wypełnił weksel własny in blanco wystawiony przez pożyczkobiorcę A. S. w dniu 4 maja 2017 roku na kwotę 1.265,84 zł, oznaczając termin jego płatności na dzień 25 maja 2017 roku. (kserokopia weksla in blanco – k. 10 – oryginał zabezpieczony w kasie pancernej Sądu, kserokopia deklaracji wekslowej k. 11, okoliczności bezsporne)

W dniu 10 lutego 2017 roku powód wysłał (nadał pocztą) do A. S. ostateczne wezwanie do zapłaty, zaś w dniu 6 marca 2017 roku pismo z wypowiedzeniem umowy pożyczki. (dowód: kserokopia wezwania do zapłaty wraz z potwierdzeniem nadania pisma pocztą k. 39-40, kserokopia wypowiedzenia umowy wraz z potwierdzeniem nadania pisma pocztą k. 41-42)

Powód skierował do pozwanej pismo opatrzone datą 4 maja 2017 roku zawierające ostateczne wezwanie do zapłaty wraz z oświadczeniem o wypełnieniu weksla in blanco. Pismo zawierało wezwanie do wykupu weksla na kwotę 1.265,84 zł oraz informację o załączniku w postaci kserokopii wypełnionego weksla oraz o tym, że jego oryginał znajduje się w siedzibie powoda. (dowód: kserokopia ostatecznego wezwania do zapłaty wraz z oświadczeniem o wypełnieniu weksla in blanco k. 43, okoliczności bezsporne)

Pozwana dokonała trzech wpłat na rzecz powoda na łączną kwotę 490 zł, zaś pozostała do spłaty suma obejmująca: kapitał – 850 zł, prowizję – 240,87 zł, oprocentowanie – 18,88 zł oraz odsetki karne – 6,09 zł, tj. kwotę 1.115,84 zł stanowiła kwotę dochodzoną niniejszym pozwem.

Do dnia zamknięcia rozprawy, pozwana nie zapłaciła na rzecz powoda kwoty dochodzonej pozwem. (okoliczności bezsporne)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił jedynie częściowo jako bezsporny, a w pozostałym zakresie na podstawie znajdujących się w aktach sprawy dowodów z dokumentów.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo było zasadne w przeważającej części i zasługiwało na uwzględnienie w zakresie żądanej kwoty 874,97 zł wraz z odsetkami, to jest w zakresie umownych odsetek (maksymalnych) od dnia 26 maja 2017 roku do dnia zapłaty. Powództwo nie było natomiast zasadne w zakresie naliczonej prowizji od udzielonej pożyczki w wysokości 240,87 zł, zatem w tej części podlegało oddaleniu.

W przedmiotowej sprawie bezspornym było, iż strony łączyła umowa pożyczki oraz fakt zabezpieczenia roszczeń z tego tytułu przez wystawiony przez pozwaną weksel własny. Element sporny postępowania sprowadzał się natomiast do ustalenia, czy pozwana zadłużyła się, a co za tym idzie – czy zobowiązanie wekslowe pozostaje aktualne.

Rozważanie na gruncie omawianej sprawy należy rozpocząć od przypomnienia, iż zobowiązanie wekslowe, na gruncie ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. – Prawo wekslowe (Dz. U. 1936 Nr 37, poz. 282), ma charakter samodzielny i abstrakcyjny. Oznacza to, że samo podpisanie weksła rodzi zobowiązanie wystawcy i to bez względu na przyczynę jego wystawienia. Zgodnie z art. 101 prawa wekslowego, istotą weksła własnego jest bezwarunkowe przyrzeczenie zapłaty sumy pieniężnej potwierdzone podpisem. Źródłem zobowiązania wekslowego jest w tym przypadku umowa dochodząca do skutku przez wydanie weksła lub jego zwrócenie posiadaczowi. W przypadku dokumentu, który w chwili wręczenia nie zawiera wszystkich elementów weksła własnego, jak w przypadku weksła in blanco, umowa ta ma na celu powstanie zobowiązania wekslowego w przyszłości. Zobowiązanie powstaje dopiero po uzupełnieniu dokumentu przez upoważnioną osobę o elementy niezbędne do uznania dokumentu za weksel własny. Czynności prawne, z których wynikają zobowiązania wekslowe, same nie określają celu gospodarczego lub społecznego tego rodzaju przysporzenia. Cel ten określa dopiero wyraźna lub dorozumiana umowa leżąca u podstaw zaciągnięcia zobowiązania wekslowego, wskazująca tzw. stosunek podstawowy dla tego zobowiązania. Umowę tę stanowi w szczególności deklaracja wekslowa, w której strony określają warunki, od których spełnienia uzależnione jest uzupełnienie weksła in blanco. W przypadku weksła, który w chwili jego wystawienia był wekslem niezupełnym, abstrakcyjny charakter zobowiązania wekslowego ulega istotnemu osłabieniu.

W myśl art. 10 prawa wekslowego, jeżeli weksel niezupełny w chwili wystawienia uzupełniony został niezgodnie z zawartym porozumieniem, nie można wobec posiadacza zasłaniać się zarzutem, że nie zastosowano się do tego porozumienia, chyba że posiadacz nabył weksel w złej wierze albo przy nabyciu dopuścił się rażącego niedbalstwa. Uzupełnienie weksła niezgodnie z porozumieniem co do zasady pozostaje bez wpływu na istnienie i ważność zobowiązania wekslowego. Prawo wekslowe dopuszcza jednak w określonych sytuacjach podniesienie przez dłużnika wekslowego stosownego zarzutu prowadzącego do wyłączenia jego odpowiedzialności z weksła. Zarzut nieprawidłowego uzupełnienia weksła in blanco, tj. wypełnienia sprzecznego z zawartym porozumieniem, jako zarzut osobisty jest skuteczny tylko wobec bezpośredniego kontrahenta (strony porozumienia o uzupełnieniu), któremu osoba podpisana na wekslu in blanco weksel ten wręczyła, a także osoby, która choćby w dobrej wierze, nabyła weksel z podpisem in blanco jeszcze przed jego uzupełnieniem, i osoby, która wprawdzie nabyła weksel już po uzupełnieniu od osoby, która weksel in blanco wypełniła, lecz przy nabyciu była w złej wierze lub dopuściła się rażącego niedbalstwa. W konsekwencji, rozpoznając zarzuty od nakazu zapłaty wydanego na podstawie weksła, sąd może uwzględnić stosunek zobowiązaniowy, w związku z którym weksel został wystawiony, gdy strona zainteresowana przeniesieniem sporu na płaszczyznę stosunku podstawowego podniesie stosowne zarzuty dotyczące stosunku zobowiązaniowego będącego podstawą wystawienia weksła (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 czerwca 2005 r., V CK 780/04).

O czym była mowa wyżej, podstawę żądania powoda, na której oparto pozew, stanowi weksel własny. Nie ulega wątpliwości, iż w postępowaniu nakazowym sąd z urzędu uprawniony jest do uwzględnienia formalnej nieważności weksła. Merytorycznym uzasadnieniem dopuszczalności takiej kontroli sądu z urzędu jest surowość odpowiedzialności wekslowej (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 2015 r., sygn. akt IV CSK 136/15, Lex nr 1958503).

W ocenie Sądu, załączony do pozwu weksel własny spełnia przesłanki ważności, wskazane w art. 101 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. Prawo wekslowe (Dz.U. 1936 Nr 37, poz. 282). Strona powodowa dochodzi swoich roszczeń na podstawie wypełnionego weksła własnego in blanco, który zawierał nazwę „weksel” w tekście dokumentu,

przrzeczenie bezwarunkowe zapłacenia oznaczonej sumy pieniężnej, terminu płatności i miejsca płatności, nazwisko remitenta (powoda), oznaczenie daty i miejsca wystawienia weksła, jak również podpis wystawcy weksła – pozwanej.

Pozwana zakwestionowała istnienie, jak i rozmiar zobowiązania wekslowego, datę wymagalności roszczenia, jak również wysokość naliczonej prowizji od udzielonej pożyczki. Pozwana zarzuciła, że weksel został wypełniony nieprawidłowo niezgodnie z porozumieniem wekslowym albowiem kwota udzielonej jej pożyczki była wielokrotnie mniejsza od kwoty wpisanej na wekslu. Pozwana zarzuciła, stosowanie przez powoda klauzul niedozwolonych zastrzegających na rzecz powoda rażąco wygórowaną prowizję w wysokości 55% pożyczki, co nosi znamiona wyzysku i naruszenia zasad współzycia społecznego. Z ostrożności procesowej pozwana podniosła, że powód nie wykazał, aby wierzytelność rzekomo mu przysługująca stała się wymagalna. Pozwana zaprzeczyła, aby otrzymała zawiadomienie o wypowiedzeniu pożyczki lub wezwanie do zapłaty. Ponadto pozwana podniosła zarzut wygaśnięcia zobowiązania wskutek jego zapłaty.

W realiach przedmiotowej sprawy należy zatem stwierdzić, iż kwestią rozpoznania Sądu nadal pozostaje roszczenie wekslowe, z uwzględnieniem zarzutów płynących ze stosunku podstawowego – umowy pożyczki, albowiem do tego zobowiązania odwołała się pozwana, wywodząc zarzuty od wydanego nakazu zapłaty.

W tym miejscu należy podkreślić, że Sąd ma możliwość działania z urzędu w przypadku dochodzenia zapłaty z weksła in blanco – z uwagi na złagodzenie abstrakcyjnego zobowiązania wekslowego. Wystawcy weksła przysługuje bowiem uprawnienie do zwalczania żądań wierzyciela za pomocą zarzutów subiektywnych, wynikających ze stosunku podstawowego łączącego go z wierzycielem. W niniejszej sprawie pozwana podniosła zarzuty ze stosunku podstawowego, stąd Sąd miał obowiązek z urzędu zbadać zgłoszone naruszenie prawa materialnego, tj. zastrzeżenie prowizji w wygórowanej wysokości.

Podstawą zobowiązania ze stosunku podstawowego był przepis art. 720 § 1 k.c., zgodnie z którym przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego pożyczkę określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości. Kodeks cywilny pozostawia stronom umowy pożyczki swobodę w zakresie ustalenia wynagrodzenia z tytułu przeniesienia własności przedmiotu umowy na pożyczkobiorcę, mogą zatem ukształtować umowę pożyczki jako umowę odpłatną albo nieodpłatną. W braku ustalenia wielkości wynagrodzenia należnego dającemu przyjmuje się, iż nie należy mu się wynagrodzenie z tytułu zawartej umowy, a umowa ma wówczas charakter nieodpłatny. Uwzględnić przy tym należy również wszelkie postanowienia, które wynikają z wzorców, jakie zostały dostarczone pożyczkobiorcy przed zawarciem umowy. Pamiętać przy tym trzeba o zasadach, jakie obowiązują przy zawarciu umowy z wykorzystaniem wzorca (art. 384–3854 k.c.). W zakresie ustalania wielkości wynagrodzenia należnego pożyczkodawcy strony korzystają ze swobody krępowanej w odniesieniu do każdego stosunku przepisami o odsetkach maksymalnych (art. 359 § 2¹ k.c.). W świetle orzecznictwa zastrzeżenie nadmiernych odsetek w wysokości niemającej uzasadnienia ani w wysokości inflacji, ani w zyskach osiągniętych w ramach normalnej, rzetelnie prowadzonej działalności gospodarczej może być sprzeczne z zasadami współzycia społecznego (por. wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 27 listopada 2012 r., I ACa 1217/12, LEX nr 1286696; wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 19 września 2012 r., I ACa 377/12, LEX nr 1271907). Natomiast w odniesieniu do umowy pożyczki z udziałem konsumenta jako pożyczkobiorcy granice korzyści, jakie mogą osiągać pożyczkodawcy, wyznacza ustawa z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. Nr 126, poz. 715 z późn. zm.).

Zgodnie z treścią art. 385¹ § 1 k.c. postanowienia umowy nieuzgodnione indywidualnie z konsumentem nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy. Zgodnie z art. 385³ k.c. w razie wątpliwości uważa się, że niedozwolonymi postanowieniami umownymi są te, które w szczególności: nakładają wyłącznie na konsumenta obowiązek zapłaty ustalonej sumy na wypadek rezygnacji z zawarcia lub wykonania umowy; nakładają na konsumenta, który nie wykonał zobowiązania lub odstąpił od umowy, obowiązek zapłaty rażąco wygórowanej kary umownej lub odstępnego. Wymienione w treści art.

385³ k.c. niedozwolone postanowienia umowne mają wyłącznie charakter przykładowy, stanowiąc swoistą regułę interpretacyjną ułatwiającą stosowanie art. 385¹ k.c. Orzecznictwo europejskie stoi obecnie na stanowisku, że sąd powinien nawet z urzędu uwzględnić abuzywność klauzuli umownej. W orzeczeniu Trybunału Sprawiedliwości UE w sprawie C- 397/11, w pkt. 27 i 28 Trybunał podnosi, że „z chwilą, w której sąd krajowy dysponuje niezbędnymi w tym celu elementami stanu prawnego i faktycznego, powinien z urzędu ocenić nieuczciwy charakter danego warunku umownego objętego zakresem zastosowania dyrektywy 93/13 EWG w sprawach nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich, i czyniąc tak, powinien usuwać brak równowagi istniejącej między konsumentem a przedsiębiorcą”, podobnie (...) w sprawie C 618-10 pkt. 42-44. (źródło ...)

Podniesiony przez pozwaną zarzut wygórowanej wysokości prowizji za udzielenie pożyczki należało w ocenie Sądu uznać w pełni za zasadny. Toteż żądanie przez powoda kwoty 240,87 zł tytułem prowizji, która łącznie wyniosła kwotę 550 zł przy sumie udzielonej pożyczki w kwocie 1.000 zł jest sprzeczne z dobrymi obyczajami i rażąco narusza interesy konsumenta. Opłata ta jest rażąco wygórowana, a jej zastrzeżenie w takiej wysokości nie ma żadnego uzasadnienia w rzeczywistej wysokości opłat ponoszonych zwykle za takie czynności. W ocenie Sądu omawiana prowizja nie była wyłącznie ekwiwalentem za obsługę pożyczki, a stanowiła dla powoda dodatkowe wynagrodzenie za udzielenie pożyczki pełniąc faktycznie funkcję dodatkowych odsetek, a zatem jej wysokość podlega ocenie na podstawie przepisu art. 359 k.c. Mając na względzie, że w niniejszym przypadku mamy do czynienia z obrotem konsumenckim, Sąd uznał, że stosowany przez powoda zabieg prowadzi do naruszenia interesów konsumenta. Zastrzeżenie takich opłat, zmierzające do obejścia przepisów o odsetkach maksymalnych jest niedopuszczalne (art. 359 § 2¹ k.c.), a zatem jako sprzeczne z ustawą – nieważne (art. 58 § 1 k.c.). Zgodnie z tym przepisem czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, w szczególności ten, iż na miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednio przepisy ustawy. Wobec braku przepisu przewidującego inny skutek zastrzeżenia zawyżonych opłat dodatkowych – jest ono nieważne, a zatem Sąd nie mógłby uwzględnić żądania w tym zakresie. Pogląd o możliwości potraktowania prowizji jako sposobu obejścia przepisów o odsetkach maksymalnych został zresztą wielokrotnie wyrażony w orzecznictwie. Sąd w niniejszej sprawie w pełni podziela przytoczone wcześniej stanowisko, że postanowienia umowne, wprowadzające wygórowaną prowizję (ewentualnie inne dodatkowe opłaty), nie mogą wyłączać ani ograniczać przepisów o odsetkach maksymalnych (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 25 lutego 2015 r., V ACa 622/14; wyrok Sądu Okręgowego w Łodzi z 2016-01-21, sygn. akt III Ca 1712/15). Biorąc pod uwagę wielkość prowizji za udzielenie pożyczki i obsługę pożyczki w stosunku do wielkości udzielonej pożyczki i czasu na jaki została ona udzielona, należy uznać prowizję za obsługę pożyczki za wygórowaną i tym samym zawierającą w sobie nadmierny element obciążenia pożyczkobiorcy, prowadzący do zachwiania równowagi stron stosunku zobowiązaniowego, co pozostaje w sprzeczności z zasadą swobody umów o której mowa w art. 353¹ k.c. Wobec tego, że zasady współzycia społecznego ograniczają zasadę swobody umów (art. 353¹ k.c. w zw. z art. 58 § 2 i 3 k.c.) w/w umowa również z tego powodu jest częściowo, bezwzględnie nieważna w omawianym zakresie na podstawie art. 58 § 2 k.c. w zw. art. 58 § 3 k.c. Zarówno art. 353¹ k.c., jak i art. 58 § 1 i 2 k.c. w sposób jednoznaczny zakreślają bowiem granicę, w jakich strony mogą dokonywać czynności prawnych. Prawo chroni uczciwość obrotu i zabrania rażącego naruszania reguł słuszności kontraktowej. W niniejszej sprawie strona powodowa wypełniła weksel in blanco na sumę uwzględniającą zobowiązanie wynikające z klauzuli, która dla konsumenta jest niewiążąca. Wypełniła zatem weksel na sumę przewyższającą zobowiązanie wynikające ze stosunku podstawowego.

W konsekwencji pozwana jest zobowiązana wekslowo tylko w takich granicach, w jakich istnieje wierzytelność ze stosunku podstawowego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 stycznia 2001 r. II CKN 25/00 OSNC 2001/7-8/117).

Ustalając wysokość wierzytelności ze stosunku podstawowego należało całkowitą kwotę do zapłaty w wysokości 1.115,84 zł pomniejszyć o koszty prowizji w wysokości 240,87 zł. Dlatego za zasadne należało uznać powództwo co do kwoty 874,97 zł, oddalając powództwo w pozostałej części.

Jednocześnie pozostałe zarzuty podniesione przez pozwaną, przede wszystkim spełnienia dochodzonego zobowiązania, w ocenie Sądu należy uznać za bezzasadne. Pozwana podniosła przy tym zarzut wskazujący na wypełnienie weksla niezgodnie z porozumieniem wekslowym. Zgodnie jednak z art. 10 ustawy – Prawo wekslowe, to wystawca winien udowodnić, iż weksel wypełniono niezgodnie z porozumieniem wekslowym, co w ocenie Sądu rozpoznającego niniejszą sprawę nie miało jednak miejsca. Weksel przedłożony przez powoda był wekslem ważnym, a jego treść nie nasuwała wątpliwości, co do swej prawdziwości, tak w zakresie osnowy, jak i stanu dokumentu. W przekonaniu Sądu pozwana nie zdołała nadto wykazać, aby na skutek dokonanej spłaty umowy pożyczki zobowiązanie wekslowe wygasło. Podstawowym zarzutem podniesionym w środku odwoławczym, wokół którego koncentruje się środek odwoławczy wywiedziony od nakazu zapłaty przez pozwaną, jest zarzut spłaty całości wierzytelności. Jednakże pozwana nie zaoferowała żadnego dowodu mającego przemawiać za prawdziwością jej twierdzeń. Pozwana nie dokonała spłaty całości zobowiązania, bowiem jak wynika z zebranego materiału dowodowego uiszcza jedynie trzy raty w łącznej wysokości 490 zł. Linia obrony pozwanej przed koniecznością zapłaty świadczenia wekslowego oparta jest wyłącznie na twierdzeniach samej pozwanej. Pozwana w toku postępowania nie zaoferowała ani jednego dowodu, pozwalającego Sądowi na zakwestionowanie wersji wydarzeń forsowanej przez powoda, wbrew powinności procesowej, która wynika z istoty postępowania nakazowego. Powód obowiązany był do wykazania – wszelkimi możliwymi dowodami, iż spłata zadłużenia rzeczywiście nie nastąpiła, tym bardziej, że pozwana nie kwestionowała faktu zawarcia z powodem umowy pożyczki. Materiał dowodowy zgromadzony w toku postępowania pozwalał zatem na uznanie, iż pozwana nie zdołała wykazać, aby zobowiązanie wekslowe nie istniało. Powód przedstawił ważny weksel własny, co w zasadzie wyczerpywało jego powinności dowodowe. Powód również skutecznie zaprzeczył istnieniu okoliczności podniesionych przez pozwaną, załączył wraz z odpowiedzią na zarzuty wezwanie do zapłaty i oświadczenie o wypowiedzeniu umowy, które doręczono pozwanej. Nadto poinformował pozwaną o wypełnieniu weksla in blanco i wezwał do jego wykupu. Pozwana nie zdołała wykazać ani wygaśnięcia zobowiązania pożyczkowego, ani również braku jej wymagalności. Okoliczności te powodują, iż zaniedbanie pozwanej na etapie spłaty pożyczki, prowadzą do obciążenia jej niekorzystnym wynikiem przedmiotowego postępowania. To bowiem strony, a nie Sąd, zgodnie z art. 232 k.p.c. obowiązane są do przedstawienia dowodów na poparcie swoich twierdzeń. Podkreślenia wymaga fakt, iż w postępowaniu nakazowym, w jego fazie zapoczątkowanej wniesieniem zarzutów od nakazu zapłaty, dochodzi do przerwania ciężaru dowodu na stronę pozwaną. Podobnie, jeżeli dłużnik podnosi zarzuty przeciwko wekslowi, w szczególności odnoszące się do stosunku podstawowego, to na nim, a nie na wierzycielu, spoczywa ciężar ich wykazania (wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 16 marca 2016 r., sygn. akt I ACa 510/15, Lex nr 2017721). Pozwany zatem, twierdząc, iż zobowiązanie wekslowe wygasło lub istnieje w innym rozmiarze aniżeli żądanym przez powoda, zobligowany jest okoliczności zarówno powołać w formie twierdzeń i zarzutów w zarzutach od nakazu zapłaty, jak również - udowodnić (art. 493 § 1 k.p.c.). Innymi słowy, w postępowaniu nakazowym po wniesieniu zarzutów, to na pozwanym spoczywa ciężar wykazania wszystkich okoliczności i zarzutów, na których została oparta obrona związana z zaskarżeniem nakazu zapłaty (art. 6 k.c.), zwłaszcza opartego na wekslu, który stanowi wyłączną podstawę faktyczną żądania pozwu. Strona powodowa nie musi bowiem powoływać w pozwie także drugiej, alternatywnej podstawy faktycznej roszczenia, również w sytuacji, gdy załączony weksel ma charakter gwarancyjny. Powód tym samym przyjmuje na siebie ryzyko wynikające z niemożliwości zmiany powództwa (art. 495 § 2 k.p.c.) w toku niniejszego postępowania, co oznacza brak możliwości powoływania się przez niego na zarzuty wynikające ze stosunku podstawowego w wypadku, gdyby twierdzenia pozwanego opartego na tym zobowiązaniu poza wekslowym okazały się zasadne. Nie zmienia to jednakże faktu, iż także wykazanie zasadności nieistnienia albo też wygaśnięcia roszczenia ze stosunku podstawowego, spoczywa wyłącznie na pozwanym (wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 26 listopada 2015 r., sygn. akt I ACa 335/15, Lex nr 1954602).

Mając powyższe na względzie, wyrokiem z dnia 18 stycznia 2018 roku, Sąd w pkt 1 uchylił w całości nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym wydany przez Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi w dniu 28 czerwca 2017 roku w sprawie o sygn. VIII Nc 5200/17, w pkt 2 zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 874,97 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 26 maja 2017 roku do dnia zapłaty, zaś w pkt 3 oddalił powództwo w pozostałej części (art. 496 k.p.c.).

Orzeczenie w przedmiocie kosztów procesu oparto na podstawie art. 100 k.p.c., zgodnie z którym w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone.

Łącznie koszty procesu wyniosły kwotę 604 zł i obejmowało: po stronie powoda – wynagrodzenie pełnomocnika radcy pr. 270 zł, opłata od pełnomocnictwa 17 zł i opłata od pozwu 30 zł; po stronie pozwanej – wynagrodzenie pełnomocnika adw. 270 zł, i opłata od pełnomocnictwa 17 zł.

Uwzględniając stopień przegranej pozwanej 78% oraz poniesione przez nią koszty procesu – 287 zł, pozwana powinna zwrócić powodowi kwotę 184,12 zł ($604 \text{ zł} \times 78\% - 287 \text{ zł}$).

Powyższa kwotę Sąd zasądził w pkt 4 wyroku.